

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/84/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213226775
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Soga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7213226775.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Soga a sudcov JUDr. Táni Veščičíkovej a JUDr. Dany Popovičovej, v právnej veci žalobcu: Z. C., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XX, E., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Ľudová 14, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v konaní o zaplatenie 2.134,78 eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 22.10.2014 č.k. 18C/23/2014-82 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 1.085,18 eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne od 10. 9. 2013 až do zaplatenia, všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.(I).V prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol. (II) Žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II súdny poplatok za návrh na začatie konania vo výške 65 eur v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.(III). Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.(IV).

Žalobou zo dňa 23.10.2013 v spojení s jej zmenou zo dňa 20.3.2014 žalobkyňa žiadala uložiť žalovanému povinnosť vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 2.134,78 eur s úrokmi z omeškania 8,5% z dlžnej sumy ročne od 10.9.2013 až do zaplatenia. Žalobkyňa uviedla, že zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere uzavretých so žalovaným vrátila žalovanému o 2.876,78 eur vyššiu finančnú čiastku, než na ktorú mal skutočne nárok, pretože napriek absencii údajov o úrokoch a ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) v zmluve, uhradila žalobcovi všetky náklady, aj keď taký nárok mu podľa ust. § 4 zák. č. 258/01 Z.z. o spotrebiteľských úveroch nepatrilo. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplývalo zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX zo dňa 16.2.2005, z ktorej oproti istine úveru 464,71 eur žalobkyňa vrátila žalovanému 724,99 eur, teda bezdôvodné obohatenie predstavovalo sumu 260,27 eur. Zo zmluvy č. XXXXXX zo dňa 21.7.2005, na základe ktorej bola žalobkyňu poskytnutá finančná čiastka 531,10 eur, žalovanému uhradila 956 eur, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z uvedenej zmluvy tak zodpovedalo sume 424,90 eur. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzavretej dňa 25.5.2006 bolo žalobkyňu poskytnutých 663,88 eur, žalovanému vrátila 2.371,48 eur, teda výška bezdôvodného obohatenia činila 1.707,60 eur, a napokon zo zmluvy č. XXXXXXXX uzavretej dňa 15.12.2009, na základe ktorej bol žalobkyňu poskytnutých 500 eur, žalobkyňa uhradila žalovanému 984 eur, z čoho právo na vydanie bezdôvodného obohatenia činilo sumu 484 eur. Celkový nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z vyššie zmienených spotrebiteľských zmlúv o úvere zodpovedal sume 2.876,78 eur. Nakoľko aj žalovaný mal voči nej splatnú pohľadávku vo

výške 742 eur z iných zmlúv, žalobkyňa vykonala započítanie pohľadávok v sume 742 eur a celkovo si tak uplatňovala právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.134,78 eur.

Zdôraznila, že bez zreteľa na tvrdenia žalovaného, že zmluvy uzavreté v období rokov 2005 a 2006 nemajú podľa vtedy platnej právnej úpravy Občianskeho zákonníka charakter spotrebiteľských zmlúv, je potrebné každú zo zmlúv považovať za spotrebiteľskú zmluvu vzhľadom na postavenie zmluvných strán, keď je nepochybné, že žalovaný vystupoval v procesnej pozícii dodávateľa, keďže poskytoval finančné prostriedky v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej činnosti, pričom žalobkyňa bola súkromnou fyzickou osobou nekonajúca v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Aj keď v zmluve č. XXXXXXXXX bola zaškrtnutá kolónka, že finančné prostriedky žalovaná získava na účely výkonu povolania, žiadna takáto skutočnosť preukázaná nebola, išlo o formulárovú predtlač, do ktorej žalovaný sám doplňoval údaje. Znenie tejto zmluvy žalobkyňa žiadnym spôsobom ovplyvniť nemohla. Účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov je dôležité skúmať z objektívneho hľadiska, nie z hľadiska toho, čo je v zmluve je uvedené. Pokiaľ išlo o námietku premlčania vznesenú žalovaným, žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný pri výkone svojej podnikateľskej činnosti využíval pochybné obchodné praktiky, keď zmluvným stranám - spotrebiteľom predkladal na podpis zmluvy plné neprijateľných obchodných podmienok so snahou o obchádzanie zákona na získanie čo najväčšieho finančného prospechu. Zanedbanie povinností uviesť do zmluvy zákonom vyžadované náležitosti je na ľarchu žalovaného. Konanie žalovaného možno z týchto dôvodov považovať za konanie úmyselné, preto sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčuje v 10-ročnej premlčacej lehote. Vzhľadom na čas plnenia žalobkyne, ktorá pohľadávku z uvedených zmlúv uhradila najskôr ku dňu 21.7.2005 a najneskôr ku dňu 31.5.2011, k premlčaniu nároku nedošlo, pretože žaloba bola podaná už dňa 23.10.2013. Vo vzťahu k plneniu zo zmluvy č. XXXXXXXX uzavretej dňa 25. 5. 2006, u ktorej žalobkyňa pohľadávku uhradila v exekučnom konaní zrážkami z dôchodku, a ktorú skutočnosť žalovaný považoval za prekážku vzniku bezdôvodného obohatenia, žalobkyňa tvrdila, že súd je oprávnený v každom štádiu rozhodovacej činnosti preskúmať, či exekúcia a rozhodnutie, na podklade ktorej mala exekúcia prebiehať, bola oprávnená a zákonná. Exekúcia bola vedená na základe rozsudku rozhodcovského súdu vychádzajúceho z neprijateľných zmluvných podmienok, a pokiaľ žalobkyňa plnila žalobcovi aj to, na čo podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemal nárok, nie je podstatné, či sa tak stalo dobrovoľne alebo pri výkone exekúcie. Žalovaný sa bránil tvrdením, že zmluvy uzavreté so žalovanou dňa 16.2.2005 č. XXXXXXXX, dňa 21.7.2005 č. XXXXXXXX a dňa 25.5.2006 č. XXXXXXXX, nie sú spotrebiteľskými zmluvami, pretože v čase ich uzavretia nemali charakter zmlúv, ktoré za spotrebiteľské označoval Občiansky zákonník. Súčasne tvrdil, že tieto zmluvy nie je možné považovať ani za zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené zákonom č. 258/01 Z.z., nakoľko uvedená právna úprava v čase platnom ku dňu uzavretia zmlúv nepovažovala za zmluvu o spotrebiteľskom úvere zmluvu založenú na zmluve o úvere, ale iba zmluvy založené na odloženej platbe, pôžičke alebo v inej právnej forme. Navyše predmetom zmlúv o úvere boli peňažné prostriedky, nie tovar alebo služby, preto zmluvy o úvere nemohli obsahovať náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vo vzťahu k zmluve č. XXXXXXXXX uzavretej dňa 15.12.2009 žalovaný poukázal na vyhlásenie žalobkyne v zmluve o tom, že finančné prostriedky sú jej poskytované na výkon povolania. Dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý, nie na aký účel dlžník peniaze z úveru použil. Preto ani uvedenú zmluvu nemožno považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Z dôvodu, že žalovaný popieral spotrebiteľský charakter zmlúv uzavretých so žalobkyňou, namietal tiež miestnu príslušnosť konajúceho súdu. Súčasne žalovaný zdôraznil, že v prípade zmluvy č. XXXXXXXX uzavretej dňa 25.5.2006 žalovaná dobrovoľne uhradila sumu 658 eur, zostatok záväzku bol uspokojený v exekučnom konaní zo súm zrazených z príjmu žalobkyne exekútorom a podľa ust. § 61 zák. č. 233/95 Z. z. navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené. Žalovaný vzniesol tiež námietku premlčania majúc za to, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 397 Obch. zák., v zmysle ktorého premlčacia doba je štvorročná. V prípade záväzku žalobkyne zo zmluvy č. XXXXXXXX žalobkyňa uhradila celú istinu ku dňu 18.7.2005, teda právo na vydanie akéhokoľvek nároku sa premlčalo ku dňu 18.7.2009 v prípade plnenia zo zmluvy č. XXXXXXXX uhradila žalobkyňa celú istinu ku dňu 14.2.2006, teda akýkoľvek prípadný jej nárok sa premlčal ku dňu 14.2.2010. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že potom, čo sa dostala do finančnej tiesne po úmrtí svojho manžela a svojich synov a bolo nevyhnutné uhrádzať úver poskytnutý na účely výstavby rodinného domu zareagovala na reklamné letáky spoločnosti Pohotovosť, ktoré ponúkali rýchle finančné pôžičky. Tieto finančné pôžičky slúžili na pokrytie bežných výdavkov domácností, keďže nestačila uhrádzať zo svojho príjmu predstavujúceho cca 400 eur mesačne všetky výdavky. Telefonicky kontaktovala spoločnosť žalovaného, ktorého zamestnanci sa dostavili do miesta jej bydliska, kde bola vyplnená zmluva. Zmluvy uzatvárala opakovane z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na

bežný chod domácnosti i úhradu záväzkov zo zmlúv uzatvorených so žalovaným, nikdy nie na výkon povolenia. Zamestnanci žalovaného jej stále len zdôrazňovali, že je potrebné finančné pôžičky platiť, aj keď nestačila uhrádzať zo svojho dôchodku ani tie predchádzajúce. Podľa zmluvy č. XXXXXXX zo dňa 16.2.2005 žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 464,71 eur (14.000,- Sk). Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť veriteľovi sumu zvýšenú o „príslušný poplatok“ 260,24 eur (7.846,- Sk), teda celkovo čiastku 724,96 eur (21.840,- Sk). Záväzok mala uhradiť v 7 mesačných splátkach počnúc dňom 15.3.2005. Podľa zmluvy č. XXXXXXX uzavretej dňa 21.7.2005 žalovaný poskytol žalobkyni finančnú čiastku 531,10 eur (16.000,- Sk), ktorú sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšenú o „príslušný poplatok“ 422,88 eur (12.800,- Sk), teda povinnosť na vrátenie zodpovedala celkovej čiastke 956 eur (28.800,- Sk) s termínom vrátenia v 10 mesačných splátkach od 15.8.2005. Ďalšia zmluva bola medzi sporovými stranami uzavretá dňa 25.5.2006 pod č. XXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni čiastku 663,88 eur (20.000,- Sk), ktorú žalobkyňa mala vrátiť zvýšenú o „príslušný poplatok“ v hodnote 477,33 eur (14.380,- Sk). Celkovo dlžná čiastka zodpovedala sume 1.141,21 eur (34.380,- Sk) s lehotou splatnosti v 9 mesačných splátkach od 20.6.2006. Zmluva č. 901300131 bola uzavretá dňa 15.12.2009, žalobkyni bola poskytnutá suma 500 eur, ktorú sumu mala žalobkyňa vrátiť žalovanému zvýšenú o „príslušný poplatok“ v hodnote 484 eur a celkovo tak zaplatiť 984 eur v 12 mesačných splátkach od 20.1.2010. Ako účel poskytnutia finančných prostriedkov bola krížikom v zmluve zaznačená tá časť, ktorá uvádzala, že dlžníkovi sú finančné prostriedky poskytnuté na výkon povolenia. Podľa výpisu o plnení dlhu žalobkyne z vyššie zmienených zmlúv, žalobkyňa na záväzok zo zmluvy č. XXXXXXX uzavretej dňa 16.2.2005 o poskytnutí sumy 464,71 eur zaplatila sumu 724,99 eur, ku dňu 21.7.2005. Zo zmluvy č. XXXXXXX uzavretej dňa 21.7.2005 na sumu 531,10 eur uhradila 956 eur ku dňu 25. 5. 2006. Na splnenie dlhu zo zmluvy č. XXXXXXX uzavretej dňa 25. 5. 2006, na základe ktorej obdržala finančnú čiastku 663,88 eur zaplatila sumu 2.371,48 eur ku dňu 14.12.2009. Zo zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 15.12.2009 na sumu 500 eur žalobkyňa uhradila 984 eur ku dňu 31.5.2011. Z obsahu zmlúv, ktoré sú predmetom sporu nepochybne vyplýva, že finančné prostriedky žalovaný poskytoval ako podnikateľský subjekt v rámci vykonávania svojej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa vystupovala v pozícii súkromnej fyzickej osoby. Zmluvy sú vyhotovené na vopred predtlačenom formulári, do ktorého sa doplňovali len identifikačné údaje dlžníka a výška poskytnutej finančnej čiastky. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že v prípade zmluvy uzavretej dňa 15.12.2009 bola finančná suma poskytnutá na výkon povolenia žalovanej, žalovaná to poprela a takáto skutočnosť v konaní preukázaná nebola. Zohľadňujúc vek a postavenie žalobkyne, ktorá bola v čase uzavretia zmluvy 73-ročnou starobnou dôchodkyňou, časovú návaznosť zmlúv, z čoho muselo byť žalovanému zrejmé, že žalobkyňa je vo finančnej tiesni, berúc na zreteľ, že vyznačenie tej časti zmluvy na vopred predtlačenom formulári, ktorá uvádzala ako účel použitia finančných prostriedkov výkon povolenia, bolo výlučne len v záujme žalovaného a nie aj v záujme žalobkyne, súd uveril tvrdeniam žalobkyne a vyznačenie tohto údaja v zmluve vyhodnotil len ako účelové a nekalé konanie žalovaného. Je nepochybné, že napriek vedomosti žalovaného o príjmových pomeroch žalovanej, tento jej opakovane poskytoval finančné čiastky vedomý si neschopnosti žalobkyne riadne a včas uhrádzať vzniknuté záväzky. To len potvrdzuje záver o nepoctivom a zámernom konaní subjektu zneužívajúceho finančnú závislosť spotrebiteľa, ktorý finančné prostriedky potreboval na úhradu svojich životných nákladov. Z obsahu zmlúv nepochybne vyplýva, že finančné čiastky mala žalobkyňa vrátiť v mnohonásobne vyššom rozsahu než jej boli poskytnuté, pričom žiadna zo zmlúv nešpecifikuje právny dôvod tohto postupu. Bol to práve žalovaný, kto zmluvu vopred pripravil, a od ktorého ako od osoby odborne spôsobilej, bolo aj dôvodné očakávať, že zmluva bude obsahovať náležitosti vyžadované zákonom tak, aby bola pre druhú zmluvnú stranu zrozumiteľná, jednoznačná a nevzbudzovala pochybnosti o charaktere plnenie. V zmluve je uvedená povinnosť žalobkyne vrátiť dlžnú sumu „zvýšenú o príslušný poplatok“. Právna úprava týkajúca sa zmlúv, ktorých obsahom je poskytnutie finančných prostriedkov (zmluva o pôžičke, o úvere, o účte) nepozná a nepoužíva pojem „príslušný poplatok“, veriteľovi priznáva po splnení zákonných podmienok len nárok na úroky, odplatu, poplatky spojené s vedením účtu, ktoré musia byť v zmluve špecifikované. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že zmluvy uzavreté so žalobkyňou nemajú charakter zmlúv spotrebiteľských v zmysle § 52 Obč. zák., ktorý v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv ustanovoval, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, teda nie taký typ zmluvy aký uzavreli účastníci sporu, súd poukazuje na ustanovenia § 23a zák. č. 634/92 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmlúv so žalovanou, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Zmluvy uzavreté medzi sporovými

stranami majú nepochybné charakter spotrebiteľských zmlúv, keďže žalovaná žiadnym podstatným spôsobom obsah zmluvy neovplyvňovala, a majú súčasne charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2a zákona č. 258/2001 Z. z., podľa ktorého sa spotrebiteľským úverom rozumelo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Skutočnosť, že slovo „úver“ do znenia ustanovenia § 2 písm. a/ zák. č. 258/01 Z.z. bolo doplnené až v neskoršom období (od 1.1.2008), neznamená, že zmluvy uzavreté so žalobkyňou pred týmito obdobím sa nepovažovali za spotrebiteľské úvery. Podstatou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je dočasné poskytnutie finančných prostriedkov nezávisle na type zmluvy. Predmetom zmlúv uzavretých so žalobkyňou je dočasné poskytnutie finančných prostriedkov a základnou charakteristikou spotrebiteľského úveru, z ktorej sa vychádzalo pri vyhodnotení toho, či právny vzťah spadá alebo nespadá pod pojem spotrebiteľskej zmluvy a spotrebiteľského úveru, nebolo jeho označenie, ale postavenie zmluvných strán, spôsob vzniku záväzkového vzťahu a jeho obsah. Je nepochybné v akej pozícii vystupoval žalovaný, teda ako dodávateľský podnikateľský subjekt, a v akej pozícii vystupovala žalobkyňa - ako fyzická osoba spotrebiteľ. Aj vzhľadom na vek a postavenie žalobkyne je vylúčené, aby poznala podstatu právnych vzťahov, čo do odbornej právnej kvalifikácie v takom rozsahu, ako sa to predpokladalo a vyžadovalo na strane dodávateľa, a teda preukázateľne bola v pozícii slabšej zmluvnej strany, u ktorej zákon predpokladá a vyžaduje záruky ochrany pred nevýhodnými zmluvnými podmienkami a kladie tiež zvýšené nároky na obsahové náležitosti spotrebiteľských zmlúv. Ako už bolo vyššie zmienené, žalovaný si v zmluve vymienil záväzok žalobkyne vrátiť poskytnuté finančné prostriedky „zvýšené o príslušný poplatok“ ktorý v zmluve nie je žiadnym spôsobom definovaný. „Poplatok“ o ktorý žalovaný navýšil poskytnuté finančné prostriedky, predstavuje neprimerané navýšenie dlhu žalobkyne, v porovnaní s úrokovými mierami na finančnom trhu pri poskytovaní spotrebiteľských úverov bankovými a nebankovými spoločnosťami. Zo zmluvy č. XXXXXXXX uzavretej dňa 16.2.2005 žalobkyňa vyplývala povinnosť vrátiť sumu zvýšenú o 56% oproti skutočne poskytnutým finančným prostriedkom. Pri zmluve č. XXXXXXXX uzavretej dňa 21.7.2005 uvedené navýšenie predstavovalo 44% poskytnutých finančných prostriedkov. Pri zmluve č. XXXXXXXX uzavretej dňa 25.5.2006 navýšenie dosahovalo hodnotu až 71,9% a v prípade zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 15.12.2009 uvedené navýšenie zodpovedalo hodnote 96,8%. Zo štatistických údajov Národnej banky Slovenska (NBS) vyplýva, že priemerné úrokové sadzby pre spotrebiteľské bezúčelové úvery v danom období dosahovali maximálne úrovne 16% pri nebankových subjektoch 27%. Takéto ničím neodôvodnené navýšenie záväzku žalobkyne, nemožno hodnotiť inak, ako absolútne popieranie zásad poctivého obchodného styku a dobrých mravov (§ 6 zák. č. 634/92 Zb.), z ktorého konania vyplýva snaha len o obohacovanie sa na úkor slabšieho účastníka vzťahu, ktorý nie je schopný sa vzniknutej situácii brániť. Žalovaný zneužil finančnú odkázanosť žalobkyne, keď mal vedomosť o nespôsobilosti žalobkyne splácať skôr poskytnuté úvery, napriek tomu opakovane pristupoval k jej zadlžovaniu za účelom vlastného zisku. Z dôvodu, že súd prvého stupňa považoval zmluvy uzavreté so žalobkyňou za absolútne neplatné pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi (§ 6 ods. 3 zák. č. 634/92 Zb. v spojení s § 39 Obč. zák.), účastníci zmluvy sú povinní vzájomne si vrátiť to, čo bolo na základe zmluvy poskytnuté (§457 Obč. zák.). Žalobkyňa nerozporovala sumu finančných prostriedkov, ktoré reálne od žalovaného získala, pričom rozsah splatenia dlhu vyplýval z prehľadu úhrad dlhu. V prípade zmluvy č. XXXXXXXX žalobkyňa oproti skutočne poskytnutým finančným prostriedkom zaplatila navyše sumu 260,28 eur, zo zmluvy č. XXXXXXXX nad rámec svojej povinnosti uhradila 424,90 eur, v prípade zmluvy č. XXXXXXXX táto finančná čiastka činila až 1.707,60 eur a v prípade zmluvy č. XXXXXXXXXX 484 eur.

Podľa § 451 Obč. zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Výška bezdôvodného obohatenia zodpovedá rozsahu plnenia, ktoré žalobkyňa uhradila žalovanému nad rámec skutočne poskytnutých finančných prostriedkov zo zmluvy č. XXXXXXXX, XXXXXXXX a XXXXXXXXXX. V prípade zmluvy č. XXXXXXXX bol nárok žalobcu zo zmluvy vyplývajúci predmetom exekučného konania sp.zn. EX 92/07, v konaní súdneho exekútora JUDr. Cirbesa, ktorému bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie prvostupňovým súdom v konaní sp.zn. 39 Er 243/07. Poverenie bolo vydané na základe rozsudku stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 30.10.2006 a právoplatného dňa 20.11.2006. Podľa návrhu na vykonanie exekúcie žalobkyňa dobrovoľne uhradila v splátkach sumu 658 eur. Nad uvedenú sumu bol nárok žalobcu uspokojený v rámci exekučného konania zrážkami z dôchodku žalobkyne. Exekučné konanie bolo ukončené vrátením poverenia na vykonanie exekúcie z

dôvodu splnenia žalovanej pohľadávky. Aj keď je súdnou judikatúrou ustálené (napr. uznesenie NS SR sp.zn. 7E Cdo 222/13 zo dňa 5.2.2014), že v exekučnom konaní exekučný súd je oprávnený a povinný preskúmať zákonnosť a správnosť exekučného titulu, ktorým je aj rozhodcovský rozsudok, súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že v prípade, ak je exekučné konanie ukončené, súd v konaní o pohľadávke uspokojenej v takomto exekučnom konaní, nie je oprávnený preskúmať správnosť postupu a prijatých záverov exekučného súdu, exekútora, a opakovane rozhodovať o právach a povinnostiach oprávneného a povinného. Právomoc súdu na konanie v štádiu exekučného konania vyplýva z ustanovení Exekučného poriadku (zák. č. 233/95 Z.z.) a prislúcha len exekučnému súdu. Pokiaľ takáto exekúcia prebehla a bola ukončená, zo zákonných ustanovení nevyplýva možnosť súdu v tomto konaní preskúmať už ukončené exekučné konanie a jeho predpoklady. Z uvedených dôvodov súd uzavrel, že finančná čiastka 1049 eur, ktorá bola plnená zo zmluvy č. XXXXXXXX na základe exekučného titulu v rámci exekučného konania, aj vzhľadom na zásadu vyplývajúcu z ust. § 61 zák. č. 233/95 Z.z., v zmysle ktorej navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, nie je spôsobilá byť predmetom tohto súdneho konania. V časti, v ktorej žalobkyňa z uvedenej zmluvy plnila mimo exekučného konania vo výške 658 eur, prvostupňový súd považoval nárok na vydanie bezdôvodného vydania za dôvodný. Celkovo tak rozsah nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetných zmlúv zodpovedal sume 1.827,18 eur (260,28 eur + 424,90 eur + 484 eur + 628 eur). Zohľadňujúc započítanie vykonané žalobkyňou, v ktorom rozsahu pohľadávka voči žalovanému zanikla (742 eur), právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zodpovedá sume 1.085,18 eur. Žalovaný bol žalobkyňou vyzvaný na vydanie bezdôvodného obohatenia v lehote do 10.9.2013. Pretože v určenej lehote svoj záväzok nesplnil, vzniklo žalobkyňi právo na úroky z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 1, 2 Obč. zák., podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo popri plnení aj na úroky z omeškania. Úroky z omeškania patria žalobkyňi vo výške vyplývajúcej z nar. vl. č. 87/95 Z.z., a zodpovedajú základnej úrokovej sadzbe ECB zvýšenej o 8%-tuálnych bodov, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, čo činí 8,5% ročne z dlžnej sumy (8%+0,5%). Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, súd prvého stupňa poukazuje na znenie ust. § 107 Obč. zák., podľa ktorého právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Žalovaný ako dodávateľ, ktorý mal pri uzatváraní formulárových zmlúv so svojimi spotrebiteľmi postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní zásady čestnosti, dobromyseľnosti, poskytoval žalobkyňi finančné prostriedky za takých podmienok, ktoré spôsobujú neplatnosť zmlúv pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Uvedeného konania sa žalovaný dopustil celkom vedome, keď to bol práve on, kto podmienky v zmluve stanovoval. Vzhľadom na osobu žalobkyne ako starobnej dôchodkyne, ktorá potrebovala finančné prostriedky na úhradu bežných životných potrieb, zneužíval jej situáciu a zámerne s ňou opätovne uzatváral nové zmluvy. Žalovaný celkom vedome a úmyselne na úkor žalobkyne získal bezdôvodné obohatenie a vzhľadom na jeho postavenie, postup i zákonné pravidlá, ktoré obchádzal, čo do náležitosti zmlúv, nie je ani možnosť uvažovať o inom, než úmyselnom konaní. Z uvedených dôvodov sa na právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vzťahuje 10 ročná premlčacia doba. O tom, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo, sa žalobkyňa dozvedela až pri poznaní svojej právnej situácie po konzultovaní s právnym zástupcom v auguste v roku 2013, teda neuplynula jej ani subjektívna lehota na uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Táto okolnosť je navyše nepochybná, keďže žalobkyňa opakovane vstupovala do právnych vzťahov pre ňu zjavne nevýhodných bez toho, aby si bola vedomá zneužívania jej práv zo strany žalovaného. Nárok žalobkyne bol zamietnutý v časti, v ktorej súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že nie je oprávnený preskúmať v tomto konaní dôvodnosť a rozsah pohľadávky vymoženej od žalobkyne v exekučnom konaní. Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 141 ods. 2 Obč. súd. por., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov. Pomer úspechu a neúspechu každej sporovej strane je v zásade rovnaký, preto súd prvého stupňa vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Výrok o povinnosti na zaplatenie súdneho poplatku vyplýva z ust. § 2 ods. 2 zák. o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého, ak je navrhovateľ v konaní od poplatku oslobodený, zaplatí tento podľa výsledku konania odporca. V prejednávanej príhode bola žalobkyňa v zmysle § 4 zák. č. 71/92 Zb. oslobodená od poplatkovej povinnosti, keďže sa jednalo o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedených dôvodov povinnosť na zaplatenie poplatku zaťažuje žalovaného. Výška súdneho poplatku 65 eur bola určená z priznaného nároku v súlade so Sadzobníkom súdnych poplatkov (položka 1/a zák. č. 71/92Zb.).

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca aj žalovaný. Žalovaný podal odvolanie proti I. a III. výroku a to z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ v spojení s ust. § 205 ods. 2 písm. f/, d/ O.s.p. a navrhol alternatívne buď rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť v napadnutom I. a III. výroku alebo zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytýkal súdu, že v konaní pred prvostupňovým súdom došlo k závažnému porušeniu ústavného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého má účastník právo aby rozhodoval zákonný sudca. Žalovaný ďalej považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nepreskúmateľné, pretože nedostatočne odôvodnenie rozhodnutia bráni účastníkovi účinne sa brániť pred súdom. K premlčaniu nároku a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolateľ uviedol, že razantne odmieta, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko nie je splnený žiadny zákonný predpoklad, ktorý sa pre vznik bezdôvodného obohatenia vyžaduje. K premlčaniu odvolateľ uviedol, že na premlčanie súd prihliadne len na námietku osoby, ktorá má bezdôvodné obohatenie vydať. Ak sa teda takáto osoba premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo priznať (§100 ods. 1 OZ). Žalovaný nesúhlasí s názorom súdu, že by sa mal žalovaný bezdôvodne obohatiť. Podľa názoru žalovaného úmyselné konanie je potrebné jednoznačne preukázať avšak akýkoľvek dôkaz o úmysle žalovaného vo vyjadrení žalobcu absentuje. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Lučenec -14 C/39/2014, a Okresného súdu Žiar nad Hronom -4C164/2013. A podotkol, že ak by sa aj odvolací súd stotožnil s názorom prvostupňového súdu, tak že lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné posudzovať v zmysle ustanovení občianskeho zákonníka, kde nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podlieha 3 ročnej premlčacej lehote. K posúdeniu zmlúv o úvere č. XXXXXXXX, č. XXXXXXXX a č. XXXXXXXX uviedol, že aplikácia ustanovení OZ u týchto zmlúv nie je možná, nakoľko v čase uzavretia týchto zmlúv nešlo o zmluvné typy upravené OZ. Uvedené zmluvy o úvere nemali v čase uzatvorenia ani v čase rozhodovania súdu charakter spotrebiteľských zmlúv v zmysle ust. §52 a nasl. OZ. K zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX uviedol, že podľa zákona o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca len podľa jeho vlastných tvrdení a zmluvných vyhlásení z vlastnej vôle vstúpil do zmluvných vzťahov za účelom poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon povolania. V prípade postavenia žalovaného treba akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Argumentácia žalovaného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa, na ktorú zjavne zabudol poukázať žalobca. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovoľávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Analogicky, ak žalobca v Zmluve o úvere uviedol a aj podpísal, že poskytované finančné prostriedky sú na účel výkonu jeho povolania, treba chrániť dobrú vieru žalovaného a žalobcovi nepriznať právne postavenie spotrebiteľa.

Právny zástupca žalobkyne podal odvolanie proti I. a IV. výroku rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených v ustanoveniach §205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v zmysle ktorého došlo v konaní k vadám uvedeným v §221 ods. 1 O.s.p. a to konkrétne podľa ustanovenia §221 ods. 1 písm. f) O.s.p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v spojení s ustanovením § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., v zmysle ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ uviedol, že postupom súdu došlo k porušeniu zásady denegatio iustitiae k odňatiu možnosti konať pred súdom- pokiaľ súd prvého stupňa uviedol, že zo zákonných ustanovení nevyplýva možnosť súdu v tomto konaní preskúmať už ukončené konania, je nevyhnutné uviesť, že súd je orgánom, ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch subjektov občianskoprávných vzťahov aj v prípade, ak takéto oprávnenie nie je zákonom výslovne dané. Žalobkyňa právny poriadok SR neposkytoval iný právny prostriedok, ktorým by sa mohla domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným v nezákonne vedenom exekučnom konaní. Vzhľadom k tomu, že exekučné konanie bolo ukončené, nemohla sa žalobkyňa brániť prostriedkami, ktoré sú jej poskytnuté exekučným poriadkom. Žalobkyňa po ukončení exekučného konania nezostalo nič iné len brániť sa žalobou podľa ustanovenia § 80 písm. c). O.s.p. určenia nezákonnosti exekučného konania. Keďže v rámci exekučného konania došlo k zrážkam z majetku žalobkyne, ako povinnej v takom rozsahu, že vzniklo na strane povinného bezdôvodné obohatenie, nebola by žalobkyňa úspešná ani pri určovacej žalobe, a to z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. Jedinou možnosťou žalobkyne bolo žalovať nezákonnosť vedenej exekúcie a následne rozhodnúť o priznaní/nepriznaní nároku na bezdôvodne obohatenie. V prejednávacom prípade je potrebné brať zreteľ na to, že nie je prípustné legalizovanie plnení prijatých žalovaným na základe už na prvý pohľad neexistujúceho exekučného titulu a na základe nezákonne

vykonanej exekúcie, len z dôvodu, že došlo k ukončeniu exekučného konania tak, ako k tomu došlo v prejednávacom prípade. Odvolateľ podotkol ďalej v odvolaní, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ust. § 61 Exekučného poriadku. Uvedené ustanovenie má poskytovať ochranu tretím osobám, ktoré dobromyseľne nadobudli práva v exekúcii resp. v exekučnom konaní. V žiadnom prípade nejde o ochranu oprávneného, ktorý získal peňažné prostriedky prostredníctvom zrážok zo mzdy/dôchodku a pod. a na základe neexistujúceho exekučného titulu a v rámci nezákonnej exekúcie. V takomto prípade navrátením do predošlého stavu nedôjde k porušeniu práv tretej osoby a už vôbec nie k porušeniu práv oprávneného, ktorý sa bezdôvodne obohatil, a teda navráteniu do predošlého stavu absolútne nič nebráni. Na základe vyššie uvedeného navrhol odvolaciemu súdu aby výrok I. a IV. rozsudku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa ďalšie konanie. Odvolateľ svoje odvolanie ešte doplnil podaním došlým odvolaciemu súdu dňa 1.3.2016, v ktorom poukázal na to, že rozhodcovská doložka v znení ako bola formulovaná vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru predstavovala absolútne neprijateľnú zmluvnú podmienku- absolútne neplatný právny úkon čo spôsobil to, že rozhodcovský rozsudok vydaný na jej základe bol aktom ničotným. Žalobca- odvolateľ nesúhlasil s názorom, že len platným zrušením rozhodcovského rozsudku všeobecným súdom na základe podanej žaloby možno považovať nároky vyplývajúce z rozhodcovského rozsudku za neexistujúce. Na podporu svojich tvrdení uviedol napr. uznesenie Ústavného súdu SR I.ÚS 25/2014-11, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 31.5. č.k. 10CoE/308/2011, uznesenie NSSR sp.zn. 3Cdo/27/2011 zo dňa 29.1.2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp.zn. 17Co/275/2014 zo dňa 20.05.2015, uznesenie NSSR 4MCdo/6/2012, 6MCdo9/2012, 6MCdo/14/2012, 6Cdo31/2013, 7Cdo85/2013 a mnohé ďalšie.

K podanému odvolaniu žalovaného sa vyjadril právny zástupca žalobkyne svojím podaním zo dňa 9.3.2015, v ktorom navrhol rozsudok prvého stupňa potvrdiť a uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške 99,68 eur.

II.výrok rozsudku nebol odvolaniami napadnutý, preto nebol ani predmetom odvolacieho konania a nadobudol právoplatnosť.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/ a f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu ani žalovanému nie je možné vyhovieť.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.2.2016 o 09.25 hod., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 17.2.2016 v zmysle ust. § 156 ods. 1, 3 O.s.p.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podľa obsahu odvolaní boli namietané odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p., teda že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f/, h/, teda že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p..

Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že pokiaľ bol v odvolaní namietaný postup súdu z hľadiska porušenia procesno-právnych predpisov, nie je v tomto smere odvolanie dôvodné.

Rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje stručné a výstižné prednesy účastníkov, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočnosti, ktoré mal za preukázané, ako aj právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa taktiež vysvetlil akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov

riadil. Napadnuté rozhodnutie preto netrpí takou vadou konania, ktorá by mala za následok zrušenie rozhodnutia prvostupňového súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov účastníci konania ani nenavrhl, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Vecne správne, podrobné a presvedčivé sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani ďalšie odvolacie námietky žalobcu a žalovaného nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., keďže ani jeden z účastníkov nemal v spore plný úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.